

Assen, 23 november 2015
Ons kenmerk 201501359-00601442

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE VERGUNNING OP BASIS VAN ARTIKEL 19D VAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998 (NB-WET 1998)

1. De aanvraag

1.1. Datering en inhoud van de aanvraag

U, [REDACTED], hebt een aanvraag voor een vergunning op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998 ingediend. De aanvraag is door ons ontvangen op 3 juni 2015. Uw aanvraag maakt deel uit van deze beschikking. U hebt de volgende documenten meegestuurd, die geacht worden onlosmakelijk met uw aanvraag te zijn verbonden:

- gedateerde en getekende machtiging;
- AAgro-Stacksberekening van de milieuvergunde situatie op 7 december 2004, tevens de gewenste situatie;
- melding besluit melkrundveehouderijen milieubeheer d.d. 29 september 1999, inclusief plattegrondtekening;
- topografische kaart van het bedrijf en de omgeving;
- gedateerde en ondertekende machtiging.

In verband met de wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij op 1 augustus 2015 zijn door ons AAgro-Stacksberekeningen uitgevoerd aan de hand van de nieuwe emissiewaarden. In deze vergunning worden de nieuwe Rav-codes en emissiewaarden gehanteerd.

1.2. De activiteit

Uw activiteit bestaat uit het in werking hebben van een melkrundveehouderij aan de Veenhuizerweg 5, 7751 SR Dalen. Het bedrijf wordt middels deze vergunning niet veranderd ten opzichte van de vergunde situatie op 7 december 2004. Sinds deze datum beschikt u over een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer voor het houden van 100 stuks melkvee (A1.100) en 70 stuks jongvee (A.3.100).

2. Het wettelijk kader

2.1. Vergunningplicht en de wet

De vergunningplicht vindt zijn grondslag in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Dat artikel luidt als volgt:

Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het vierde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Op 1 juli 2015 is de Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 (programmatische aanpak stikstof) in werking getreden. Omdat uw aanvraag vóór deze datum is ontvangen en voldoet aan de eisen gesteld in art. 67a Nb-wet, wordt uw aanvraag echter afgehandeld onder het recht zoals dat gold vóór inwerkingtreding van deze Wijziging. Hiervoor verwijzen wij u naar de toelichting op art. 67a, zoals deze is te vinden in de Handelingen van de Tweede Kamer 2013-14, 33 669, nr. 86, p. 2.

In artikel 19kd, eerste lid, van de Nb-wet is bepaald in welke handelingen uitzonderingen zijn op de in artikel 19d genoemde handelingen. Dat artikel luidt als volgt:

Onder significante gevolgen als bedoeld in de artikelen 19d, eerste lid, en 19j, tweede lid, worden niet verstaan de gevolgen van een handeling, onderscheidenlijk de in een plan voorziene activiteiten, door het veroorzaken van stikstofdepositie op voor stikstofgevoelige habitats in een Natura 2000-gebied in de volgende gevallen:

- a. *de handeling is gebruik dat op de referentiedatum werd verricht, onderscheidenlijk het plan was van toepassing op de referentiedatum en is sedertdien niet of niet in betekende mate gewijzigd, en heeft sedertdien per saldo geen toename van stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied veroorzaakt;*
- b. *de handeling is een activiteit die na de referentiedatum is begonnen, of een gebruik dat na de referentiedatum in betekende mate is gewijzigd, onderscheidenlijk het plan is van toepassing geworden na de referentiedatum, of is nadien in betekende mate gewijzigd, waarbij is verzekerd dat, in samenhang met voor die activiteit getroffen maatregelen, de stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied als gevolg van die activiteit of dat gebruik per saldo niet is toegenomen of zal toenemen.*

Tevens is hier van belang het gestelde in artikel 19e van de Nb-wet 1998. Dat artikel luidt als volgt: *Gedeputeerde staten houden bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening*

- a. *met de gevolgen die een project of andere handeling, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, gelet op de instandhoudingsdoelstelling kan hebben voor een Natura 2000-gebied;*
- b. *met een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheerplan;*
- c. *vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden.*

2.2. Relevante Natura 2000-gebieden

2.2 A. Mantingerzand als Habitatrichtlijngebied

De Nederlandse regering heeft op 20 mei 2003 onder meer Mantingerzand aangemeld bij de Europese Commissie als gebied dat zich kwalificeert om te worden opgenomen op de communautaire lijst en aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), waarna genoemd gebied op 7 december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Mantingerzand" onder nummer NL2003032 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387).

2.2 B. Mantingerzand als Natura 2000-gebied

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Mantingerzand ter inzage gelegd.

Het definitieve aanwijzingsbesluit Mantingerzand is door de staatssecretaris van Economische Zaken bekendgemaakt op 7 mei 2013 (in Staatscourant nummer 12211).

Het besluit, evenals de toelichting daarop, kan digitaal worden ingezien via de website

www.rijksoverheid.nl/natura2000 (en dan doorklikken op "digitaal inzien aanwijzingsbesluiten").

Kortheidshalve wordt daarnaar verwezen.

2.3 Instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied

Als toetsingskader onder 2.2 genoemde aanwijzingsbesluiten, als zijnde de best beschikbare informatie gebaseerd op de meest recente ecologische inzichten.

2.4. Bevoegd gezag

Wij zijn het bevoegd gezag inzake deze vergunningaanvraag, op basis van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Door middel van de wijziging van de Nb-wet 1998 per 1 februari 2009 is onder andere het begrip "Natura 2000-gebied" geïntroduceerd, waarbij wij tevens (rechtstreeks) bevoegd gezag zijn geworden voor Habitatrichtlijngebieden, zoals die voorkomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, derde volzin van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

2.5. Passende beoordeling

De aangevraagde werkzaamheden zijn nog niet eerder in deze vorm in het kader van de Nb-wet 1998 beoordeeld. Artikel 19g, eerste lid, van de Nb-wet 1998 stelt dat een vergunning slechts verleend kan worden indien het bevoegd gezag zich ervan verzekerd heeft dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden.

Het Europese Hof van Justitie heeft in zijn uitspraak van 7 september 2004 aangegeven dat een passende beoordeling slechts dan achterwege kan worden gelaten indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat in casu de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het betrokken gebied.

De aangevraagde situatie wordt beschouwd als zijnde gebruik dat op de referentiedatum werd verricht en sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd, waarbij sedertdien per saldo geen toename van stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats in het Natura 2000-gebied wordt veroorzaakt.

Sinds 7 december 2004 beschikt het bedrijf over een melding Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer voor het houden van 100 stuks melkkoeien en 70 stuks jongvee.

De huidige aanvraag betreft bestaand gebruik dat ononderbroken wordt voortgezet.

Omdat het bepaalde in artikel 19kd van de Nb-wet 1998 van toepassing is, is op basis van een voor dit aspect passende beoordeling (in dit geval de AAgro-Stacks berekeningen) verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van de betreffende Natura 2000-gebieden, voor zover het gaat om stikstofdepositie, niet zullen worden aangetast. Er is een passende beoordeling overlegd in de vorm van relevante AAgro-Stacks berekeningen; dit standpunt vindt steun in de rechtspraak (zie onder andere de uitspraak van de Raad van State van 10 oktober 2012; ECLI:NL:RVS:2012:BX9705). Onder punt 5 "Effecten van de voorgenomen activiteit" wordt hier nader op ingegaan.

3. Procedure

3.1. Algemeen

De aanvraag is op 3 juni 2015 door ons ontvangen. Op 6 juli 2015 is een ontvangstbevestiging aan u verzonden. Een kopie van de aanvraag en een afschrift van de ontvangstbevestiging aan u zijn op dezelfde datum verzonden aan het Ministerie van Economische Zaken en aan het College van Burgemeester en Wethouders van Coevorden. Het College van Burgemeester en Wethouders is daarbij op basis van artikel 44, derde lid, van de Nb-wet in de gelegenheid gesteld om binnen acht weken na de op de ontvangstbevestiging vermelde datum een zienswijze in te brengen.

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft van deze mogelijkheid geen gebruik gemaakt.

Op 6 juli 2015 hebben wij besloten de beslistermijn op de aanvraag te verlengen met 13 weken tot 2 december 2015.

3.2. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Dit besluit is voorbereid met uniforme openbare voorbereidingsprocedure, als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht.

Van 21 september 2015 tot en met 2 november 2015 heeft het ontwerp-besluit ter inzage gelegen. Daarop zijn geen zienswijzen binnengekomen.

4. Effecten van de voorgenomen activiteit

4.1. Is er sprake van significant effect?

Er kan gesteld worden dat er sprake is van een significant effect als ten gevolge van menselijk handelen een instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied niet gehaald zal worden. In casu kunnen mede door het verbinden van voorschriften aan deze beschikking dergelijke gevolgen worden uitgesloten. De onderbouwing van dit standpunt is als volgt.

Omdat het bepaalde in artikel 19 kd, eerste lid onder a. van de Nb-wet 1998 van toepassing is, kunnen in casu significant negatieve gevolgen bij voorbaat uitgesloten worden.

Het betreft hier het in werking hebben van een melkrundveehouderij aan de Veenhuizerweg 5, 7751 SR Dalen. Het bedrijf wordt middels deze vergunning niet veranderd ten opzichte van de vergunde situatie op 7 december 2004. Sinds deze datum beschikt u over een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer voor het houden van 100 stuks melkvee (A1.100.1) en 70 stuks jongvee (A.3).

Op 7 december 2004 (de referentiedatum in het kader van artikel 19kd van de Nb-wet) was het bedrijf in het bezit van een melding Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer d.d. 28 september 1999. Na deze datum zijn geen vergunningen verleend of meldingen geaccepteerd voor situaties met een lagere ammoniakemissie. Tabel 1 geeft een overzicht van de toen vergunde dieren aantallen:

Tabel 1: Vergunde aantallen dieren op 7 december 2004 met bijbehorende ammoniakemissie

Soort	Aantal	RAV-code	Emissiefactor	Totale emissie (kg NH ₃ /jaar)
Melk- en kalfkoeien	100	A1.100	13,0	1.300,0
Vrouwelijk jongvee < 2 jaar	70	A3.100	4.4	308,0
Totaal				1.608,0

In de aangevraagde situatie is er sprake van een identieke veebezetting.

Toepassing van artikel 19kd, eerste lid, onder a, van de Nb-wet vereist dat wordt verzekerd dat in samenhang met de getroffen maatregelen, de stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitattypen in een Natura 2000-gebied als gevolg van de activiteit of het gebruik niet is toegenomen of zal toenemen. Tabel 2 laat de uitkomsten zien van de depositieberekeningen die deel uitmaken van de aanvraag.

Tabel 2: Stikstofdepositie door het bedrijf

Naam rekenpunt (met code habitatype of "rand") relevante Habitatrichtlijngebieden	Coördinaten rekenpunten Habitatrichtlijngebieden		Depositie veroorzaakt door het bedrijf (in Mol NH ₃ /ha/jr)
	X	Y	
Mantingerzand rand zuid	237 660	532 992	0,14
Mantingerzand rand midden	238 132	534 034	0,14
Mantingerzand rand noord	238 882	534 512	0,12

Uit deze berekeningen blijkt dat aan het wettelijke vereiste van artikel 19kd wordt voldaan. Vanwege deze gelijkblijvende depositie kan de vergunning worden verleend.

Aan deze vergunning zijn tevens extra voorschriften verbonden.

Op basis van de belangenafweging van artikel 19e van de Natuurbeschermingswet 1998 mogen er beperkende voorschriften aan NB-wetvergunningen worden verbonden.

Het doel van het opnemen van de voorschriften C en D in NB-wetvergunningen is het tegengaan van niet-realistische vergunningen.

Dit alles gelezen in samenhang met de Beleidsregel vaststelling één- en driejaarsvoorschriften NB-wetvergunningen (gepubliceerd in het Provinciaal blad 2014-3228).

Toelichting bij voorschrift C:

Met dit voorschrift wordt beoogd dat de vergunninghouder aantoont dat het traject is ingezet om alle benodigde vergunningen/toestemmingen te verkrijgen voor de te realiseren bouw, conform de wet- en regelgeving.

Met dit voorschrift wordt *niet* beoogd dat de vergunning voor 'bestaand gebruik' kan worden ingetrokken. Als bijvoorbeeld de vergunning een bestaande stal en de bouw van een nieuwe stal omvat, is dit 1-jaarsvoorschrift alleen van toepassing op de realisatie van de nieuwbouw.

Het in te dienen plan moet voldoende concreet zijn, maar het is niet per se noodzakelijk dat men al ontvankelijke aanvragen heeft ingediend. Vooral de tijdigheid is van belang; het te laat indienen van het plan kan leiden tot het intrekken van de vergunning. Maar ook het indienen van een te marginaal plan, dat in redelijkheid niet kwalificeert als het daadwerkelijk starten van het realisatietraject, kan leiden tot het intrekken van de vergunning, al dan niet gedeeltelijk.

Toelichting bij voorschrift D:

Het driejaarsvoorschrift heeft betrekking op het oprichten van de benodigde bouwkundige voorzieningen (bijvoorbeeld het bouwen van een nieuwe stal) conform de wet- en regelgeving.

De zinsnede "dient binnen drie jaar na de datum van verzending van dit besluit handelingen te hebben verricht met gebruikmaking van de vergunning" vindt zijn grondslag in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo). Ingevolge artikel 2.33, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wabo kan het bevoegd gezag de omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk intrekken, voor zover gedurende drie jaar geen handelingen zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning.

Bij overtreding van genoemde voorschriften C en D is in alle gevallen een apart besluit nodig tot (al dan niet gedeeltelijke) intrekking van de NB-wetvergunning. Dat intrekkingbesluit van Gedeputeerde Staten is op zichzelf vatbaar voor bezwaar en beroep.

Toelichting bij voorschrift E:

Voorstelbaar is dat een bedrijf binnen de driejaarstermijn van voorschrift D en dus vóór het vervallen van de geboden ontwikkelingsruimte, door een ander bedrijf benaderd wordt om de geboden ontwikkelingsruimte te benutten (via 'externe saldering') voor een door dat andere bedrijf gewenst project.

Alle rechten en plichten die voortvloeien uit de verleende Nb-wet vergunning zijn locatie-gebonden en gaan over op de koper c.q. nieuwe eigenaar.

Wij gaan er echter van uit dat een vergunning op grond van de Nb-wet een hybride karakter heeft, in die zin dat naast de toestemming om het project te ondernemen ook toestemming wordt gegeven voor het schade toebrengende feit, te weten depositie op de betreffende Natura 2000-gebieden.

In het geval van veehouderijen: niet alleen wordt toestemming gegeven om conform de aanvraag een veehouderij (a) te exploiteren op die bepaalde locatie; maar (b) ook wordt toestemming gegeven om een hoeveelheid x aan ammoniak uit te stoten en daarmee een y-aantal mol ammoniak op gebied z te mogen deponeren.

Het niet benutten van de aldus vergunde depositie zou kunnen worden gebruikt als argument om voor een ander project dan de oorspronkelijk vergunde veehouderij vergunning te verlenen ('externe saldering').

Wij willen voorkomen dat de mogelijkheid bestaat om de betreffende depositie te gebruiken voor andere projecten dan de projecten waarvoor oorspronkelijk vergunning is verleend. Vanuit de gedachte dat een dergelijke saldering voor reguliere / daadwerkelijk benutte vergunningen wél tot de mogelijkheden behoort, is ervoor gekozen om dit verbod op "externe saldering" alleen aan niet gerealiseerde projecten te verbinden. Als bijvoorbeeld die vergunde nieuwe stal voor 300 melkkoeien er nog niet staat, kunnen de 'ammoniakrechten' ook niet worden verkocht aan 'de buurman'.

Samengevat: het benutten van de toegestane maar niet gerealiseerde depositie voor 'externe saldering' is niet toegestaan.

4.2. Is er sprake van verslechtering dan wel (significante) verstoring?

Er kan gesteld worden dat er in de zin van het bepaalde in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 geen sprake is van verslechtering of significante verstoring. Want:

- de activiteit heeft niet tot gevolg dat er soorten in het gebied zodanig worden verstoord dat uit populatiedynamische gegevens zou blijken dat de soorten het gevaar lopen - in vergelijking met de begintoestand - niet langer een levensvatbare component van het natuurlijke habitat te zullen blijven;
- als gevolg van de voorgenomen activiteit wordt de omvang van het gebied niet aangetast.

5. Toetsing aan artikelen 19d, 19e en 19kd van de Nb-wet 1998

Naast de aandacht voor het bepaalde in artikel 19d, zie hiervoor, is er ook aanleiding om het bepaalde in artikel 19e, onder c, van de Nb-wet 1998, bij de motivering van deze vergunning te betrekken, daar waar het gaat om de bepaling dat gedeputeerde staten bij het verlenen van een dergelijke vergunning rekening houden met "vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, alsmede regionale en lokale bijzonderheden".

Gelet op het belang van voortzetting van de melkveehouderij van [REDACTED] voor de lokale en regionale economie, opgeteld bij het (vooral landschappelijke) belang dat aan "koeien in de wei" wordt gehecht, is dit alles reden te meer om de gevraagde vergunning te verlenen.

De in artikel 19e van de Nb-wet 1998 genoemde aspecten verzetten zich niet tegen de verlening van dit besluit; evenmin zijn er andere vereisten relevant die weigering zouden rechtvaardigen.

Er kan worden gesteld dat in de zin van het bepaalde in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 de activiteit vergunningplichtig is, aangezien het een activiteit is die een negatief effect kan hebben op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Na de referentiedatum, zijnde 7 december 2004, is de activiteit echter niet gewijzigd, waardoor de depositie op de voor stikstof gevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied als gevolg van de activiteit per saldo niet is toegenomen of zal toenemen. Om die reden wordt het bepaalde in artikel 19kd, eerste lid, onder a, van de Nb-wet 1998 van toepassing verklaard. Bovendien zijn er als gevolg van de activiteit of het gebruik geen andere effecten dan het effect van stikstofdepositie te verwachten.

Gelet op het vorenstaande kan de vergunning onder voorwaarden worden verleend.

6. Besluit en voorschriften

Zoals te doen gebruikelijk, maakt de aanvraag inclusief bijlagen onlosmakelijk deel uit van deze vergunning.

Wij verlenen de gevraagde vergunning op basis van artikel 19d, gelezen in samenhang met artikel 19kd van de Nb-wet 1998 onder de volgende voorwaarden:

- A. op de bedrijfslocatie aan de Veenhuizerweg 5, 7751 SR Dalen mag de maximale ammoniakemissie niet hoger zijn dan 1.608,0 kg NH₃ per jaar, resulterend in een stikstofdepositie zoals in deze vergunning staat aangegeven. Hierbij mag het aantal dieren van de aangevraagde categorieën onderling verschuiven. Het emissieplafond is gebaseerd op de bedrijfsactiviteit (bestaande uit diersoort, stalsysteem en bijbehorende emissie per dierplaats), zoals in deze vergunning staat aangegeven en zoals geldend op datum van vergunningverlening. Een toekomstige wijziging van de Rav (Regeling ammoniak en veehouderij) en de bijlage met Rav-codes en emissie in kg NH₃ per dierplaats per jaar, zal niet leiden tot een wijziging van de middels deze vergunning toegestane dieren aantallen, noch in positieve noch in negatieve zin;
- B. op de bedrijfslocatie dient door middel van een registratie, zoals bedoeld in de Regeling identificatie en registratie dieren 2003 en/of aanvulling dan wel de opvolger van genoemde regeling, aangetoond te worden dat de in de vorenstaande voorwaarde genoemde emissies niet worden overschreden als gevolg van de dieren aantallen.
- C. De houder van de vergunning dient binnen één jaar na de datum van verzending van dit besluit bij Gedeputeerde Staten van Drenthe een plan met tijdpad en acties in, waaruit eenduidig blijkt, dat de voor de vergunning benodigde bouwkundige voorzieningen binnen drie jaar na de verzending van dit besluit zijn gerealiseerd.

- D. De houder van de vergunning dient binnen drie jaar na verzending van dit besluit de voor de vergunning benodigde bouwkundige voorzieningen te hebben gerealiseerd en dient binnen drie jaar na de datum van verzending van dit besluit handelingen te hebben verricht met gebruikmaking van de vergunning.
- E. De met deze vergunning toegestane, maar nog niet gerealiseerde, depositie geldt uitsluitend voor de in de aanvraag genoemde veehouderij, of diens rechtsopvolger(s), op dezelfde locatie.

7. Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit definitieve besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking beroep indienen bij de Raad van State. Voor meer informatie over de beroepsprocedure verwijzen wij u naar:

<https://www.raadvanstate.nl/onze-werkwijze/bestuursrechtspraak.html>

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

mevrouw M. Volkers-Bredewold,

Teamleider team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Het Veld Advies, [redacted], Bislett 3, 7825 SB Emmen
- het College van Burgemeester en Wethouders van Coevorden (digitaal)
- het Ministerie van Economische Zaken, [redacted] (digitaal)